

Egyen épített város

A BUDAI LUTHER-SZÖVETSÉG EGYHÁZI ÉS POLITIKAI HETILAPJA

FŐSZERKESZTŐ
Dr. SZLÁVIK MÁTYÁS
BUDAPEST, IX., JURÁNICS-U. 13
FŐMUNKATÁRS:
HLAVÁCS KORNÉL

ELŐFIZETÉS FÉLÉVRE 3 PENGÓ
A BUDAI LUTHER-SZÖVETSÉG
58141. SZ POSTATAKARÉK-CSEKKSZÁMLÁJÁRA KÜLDENDŐ
KIADÓHIVATAL BUDAPEST, DONÁTI-U. 49., II. EM. 15

FELELŐS SZERKESZTŐ
ÉS KIADÓ
HÜTTL ÁRMIN
BUDAPEST, I., VERBÓCZY-U. 28

Keressétek először az Isten országát és annak igazságát!

Máté ev. VI. 33.

Az én időm

„Életem ideje kezében van.”
31. Zsoltár 16. v.

Mikor kisgyermekek voltunk, mindent szüleinkre és tanítóinkra bízunk, ők cselekedtek, dolgoztak mi értünk. Szüleink és tanítóink lassan-lassan a háttérbe lépnek és mi érezzük: itt az én időm, rajtam a sor, hogy munkálkodjam, most nekem kell a szerszámot megragadnom, a gyepőt kezembe vennem, meg kell mutatnom, hogy mi lakik bennem, mire vagyok képes. Most itt van az én időm. De vajon meddig tart az én időm? Ezt bizony nem tudhatom. Ez nem függ tőlem. Az én időm Isten ajándéka, egyedül az Ő bölcsesége tudja, lesz-e még holnapom? Ha jól meggondolom ezt, átérzem teljesen, amit egy nagy író naplójába írt, hogy iparkodjunk mielőbb ezt a nagy igazságot megismerni, hogy az életben semmit sem lehet pótolni. Az én időmet azért nem szabad eltékozolnom, hanem mint drága vagyonnal haszonnal kell vele élnem, hogy egykor minden percéről tudjak számot adni. Amiképpen én aratom le az elődeim szorgalmas munkájának gyümölcseit, éppúgy függ az én munkámtól is az utánam jövő nemzedék boldogsága és azért nagyon nagy felelősség van rajtam, hogyan használom ki az időt, mely alkalmat ad a cselekvésre. Vannak dolgok, melyek nincsenek hatalmamban, azokon nem változtathatok. De vannak dolgok, melyeket megváltoztathatok. A világot magam nem változtathatom meg, de az én lelkemnek belső világa tőlem függ. Amit én

nem változtathatok meg, arra nem pazarlom az erőmet és időmet, sokkal jobb kezekben van annak dolga. Az én sorsom, az én időm Isten kezében van. Hála Istennek, hogy ezt hihetem. Az én időm Isten ajándéka. Ha jól használom fel óráimat, akkor valójában Istennek adom vissza, amit tőle kaptam. Abban van munkám áldása, hogy velem az én időmet megmentem az örökkévalóság számára. A szenvedés ideje nem mulik el haszontalanul, mert ez is munkát végez, megérleli lelkemet az örökkévalóság számára. Az én időm Isten kezében van s ő mindent javamra fordít. Gyermeki hittel csüngök azért az én mennyei Atyámon, hálás szívvel fogadom el az ő ajándékait és igyekszem azokat az ő dicsőségére, lelkem és felebarátaim javára felhasználni. Időm bizonytalansága nem aggaszt. Félelem nélkül tekintek a bizonytalan jövőmbe; ha semmit nem tudok is, hogy lesz, mint lesz, azt az egyet biztosan tudom, hogy az én időm Isten kezében van és ő velem lesz életemnek minden pillanatában és mindent javamra fordít. Jézusom is velem van az ujesztendő minden napján, előttem jár és mutatja nekem az utat, melyen követnem kell őt. Jézussal egy uton járva fogok tehát az ujesztendőben hittel és reménységgel a munkához és addig, míg Isten életemnek kedvez, építem a magam lelki világát, építem az Isten országát, szolgálom hazámnak, egyházamnak és az emberi társadalomnak. Félelem és aggodalom nélkül tekintek a jövőmbe, mert hiszek Istenben és ha Isten velem van, kicsoda árthat nekem?

Mi történik egyházunkban ?

December 12-én a budai egyház híveihez a következő sokszorosított körlevelet vitte szét a posta:

»Kedves hittestvérek!

Budai egyházközségünkihalasztást nem tűrő ügyeit a bányakerületi Püspökség elé óhajtjuk terjeszteni.

Szeretett lelkészünk elintézetlen ügye, a költségvetés nélküli állapot, a csonka presbitérium és vezetőség jogtalan működése miatt szót kell emelnünk.

Jelenjünk meg f. hó 15-én, vasárnap a Deákteri templom ünnepi istentiszteletén, ahol karszalagos rendezőink várják hittestvéreinket. Déli 12 órakor megjelenünk a püspöki hivatalban, ahol összes sérelmeinket előadjuk.

Legyünk ott mindnyájan!

Hittestvéri üdvözlettel:

A budai ev. egyházközség 1880 adófizetőjéből alakult rendező bizottság.

A rendezői karszalag felirata: Budai evangélikusok.

Erre a felhívásra a jelzett vasárnap csakugyan megjelent egy csoport budai evangélikus a »püspökségnél«, a következő szombaton pedig az egyházmegyei elnökség és a püspök ur jelenlétében néhány ur tárgyalásra is összejött, azonban a sérelmek képviselőinek azzal a tudattal kellett elmenniük, hogy sérelmeikkel nyitott kapukat döngetnek. Sem őket, sem a budai egyházat senki nem bántotta. Követeléseik olyan téren mozognak, amelyen nem a többség és nem a hatalom, hanem az egyházi igazságszolgáltatás dönt. Ennek a menetét pedig még az evang. egyházban sem szabad és nem is illik jogtalan és illetéktelen beavatkozásokkal megzavarni.

Az egész akció szomorúan jellemző egyházi állapotainkra és arra a helyzetre, amelyet várbeli egyházunk fegyelmi alatt lévő lelkészének az ügye kiváltott.

Ha ebből az ügyből ennek a fegyelmi ügynek valamennyi vonatkozását kikapcsoljuk, benne az egyház két szempontból van érdekelt.

Az egyik az, hogy sem a várbeli egyházra, sem annak egyetlenegy tagjára nézve nem lehet az a helyzet közömbös, hogy egyházának a lelkésze fegyelmi alatt áll s hogy az eljárás folyamán a lelkészt fel kellett függeszteni. A lelkészre nehezedő vádak árnyéka az egyház egét is beborítja. A várbeli egyházra nézve szomorú helyzet az, hogy lelkésze ellen az egyházi törvényszéknek ilyen szigorú formák közt kell eljárnia. Mióta a várbeli egyház áll, azóta nem volt ilyen helyzetben. Országunk szívének, hazánk fővárosának evangélikus órálló helyein eddig nem olyan lelkészek voltak, akik hivatali eljárásának vagy tisztességének fegyelmi eljárások folyamán kellett volna tisztázódnia. A várbeli evang. egyház élén is csúpa olyan lelkészek állottak, akiknek hivatali működéséhez szó nem fért s akiknek a minőségében kisebb vagy nagyobb fegyelmi büntetések nem szerepeltek. Akármelyik *valamennyi hívének feltétlen bizalmát megérdemelte*, életével és működésével a legosztatlanabb tiszteletre szolgált rá.

Ma egyházunk két részre van szakadva.

Az egyik panaszokat hangoztat s teljes felelősséggel olyan vádakot emel lelkésze ellen, amelyek alapján az egyházi hatóságnak eljárást kellett indítania s a lelkészt állásától fel is kellett függeszteni.

A másik pedig a lelkész háta mögé áll. Sem vádagnak, sem bizonyítékoknak hitelt nem ad. Emberileg érthető, de vak bizalommal le akarja tiporni a panaszokat, békét akar teremteni, tartani akarja a lelkészt és az egyházközség másik részére is ugyanazt a bizalmat akarja rákényszeríteni, amellyel maga viseltetik »szeretett lelkésze« iránt.

Közben egyházunk akcióképessége teljesen meg van bénulva. Lelki élete meg van zavarva. Sokunk arcán szégyen pirja ég, hogy egyházunk ebbe a helyzetbe került. Ezen túl pedig az a szeretet és az a ragaszkodás, amelyre az egyháznak hívei részéről mindig és minden körülmények közt szükség van, kihülőben van és tünedezik.

De ezen a helyzeten mi — hiába akarnánk — nem tudunk segíteni. Sem azzal, ha azt keressük, hogy a mostani helyzet magvait tulajdonképpen mikor és hogyan és kik vetették el, sem azzal, hogyha annak későbbi stádiumaiért tennénk bárkit felelőssé. A per folyik. Eddig semmi tekintetben nem csapott ki abból a mederből, amelyben az ilyen perek folytunk szoktak. A perbe nem lehet és nem is szabad beleavatkozni. A legjobb tehát az, hogyha mindazok, akik a perben személyesen nincsenek érdekelve, higgadtan várják törvényszékeink igazmondását. A panaszlottak védekezési lehetőségei, jogai és biztosítékai vannak, a bíróságot igazmondásához esküje és becsülete köti.

Mikor konkrét vádak vannak, mikor a vádakért felelős személyek álltak ki, mikor a vádak kapcsán az egyház java vagy az evangélium érdeke forog kockán, a legkevésbé ildomos és helyénvaló az, hogy az ügy elbírálásának a mérlegébe a személyi rokonszenv vagy ellenszenv vak véleményeit dobják bele. Ez annál veszedelmesebb, mert a helyzet amúgy is eléggé kényes. Akárhogy dől is el a per, valahol fullánkja még abban az esetben is maradhat, hogyha tárgyilagos és feltétlenül korrekt formák közt ér véget. Mihelyt azonban bármely oldalon felmerülhet az a gyanu, hogy az eredményt illetéktelen beavatkozások érlelték meg, az egyházban most érezhető szakadás és az a bizalmatlanság, amely egyházunk levegőjét eddig is megmérgezte, csak újabb tápot nyer és csak sötétebb tónusává válik. Ebben a perben a perben-állók közt az egyik nyertes, a másik vesztes lesz. A várbeli egyház azonban csak vesztes lehet, mert történetéből sem az 1928-as ítéletet, sem az immár többéves visszavonást soha kitörölni, sem pedig az egymásután visszavonhatatlanul továbbtűnő, az építő és alkotó munka szempontjából elvesztett éveket visszahozni nem lehet.

A másik szempont, amelyből a budai egyház érdekeltsége nagyon szembeötlő, hogy ennek a pernek milyen a visszahatása az egyházi élet más ágaiban. A fegyelmi körül keletkezett hullámvérsek kapcsán ime kialakult egy közösség, amely

magát »a budai ev. egyházközség 1880 adófizetőjéből alakult rendező bizottság«-nak nevezi. Egyházunk ügyeiben a Deák-téri templom ünnepi istentiszteletén gyülekeznek, ahol »Budai evangélikusok« feliratu rendezői karszalagokkal ellátott egyének várják a gyülekezőket s vezetik a »Püspökség« elé... Ez a bizottság jogtalanul mondja gyülekezetünk vezetőségének a működését, csonkának bélyegzi a presbitériumunkat. Ugy viselkedik, mintha neki több joga volna és mintha több erkölcsi jogosultsággal képviselhetné egyházunkat, mint azok, akik ezt eddig egyházunk régibb többségeinek a bizalmából legjobb meggyőződésük és az egyházi felsőbbség teljes ellenőrzése mellett cselekedték.

Kikből áll ez a bizottság? Nevük nincsen. Jó is, hogy nevüket ennek az akciónak nyíltan nem adták oda. Mert sem evangéliumi, sem egyházi, sőt talán polgári szempontból sem válna az dicséretükre, hogy más házába a tulajdonos tudta és beleegyezése nélkül gyülekezőt hirdettek, oda karszalagos rendezőket akartak állítani és ezzel arra provokálták a Deák-téri templom rendje és csendje felett örködni hivatottakat, hogy saját személyzetük vagy a rendőrség oltalmát vegyék igénybe ez ellen az illetéktelen, modortalan és egyháziatlan formában szervezett templomlátogatás ellen... Ugy látszik azonban, hogy ilyen szervezet tényleg van. Nyomai feltűnedeztek már emlékezetes júniusi közgyűlésünkön, ahol a háttérben a szenvedélyek viharzását vitarendezők és karmesterek intézték, az iskola előtt pedig asszonyok szólították meg az ismeretlen, de vélhetőleg a pártjukhoz tartozó elmenőket, forró szavakkal kintartásra és az ütközetben a győzelemig való részvételre buzdítván őket. Most ez a meghívó és az utána következett események igazolják, hogy egyházunkban van egy csoport, amely egyrészt névtelenül, másrészt saját személyében is kiállva, több bizonyosságát szolgáltatja, hogy nem tud megnyugodni abban, hogy egyházunk fájó sebeit legjobb tudásuk, lelkiismeretük és Isten előtt való felelősségük tudatában jog és törvény szerint ítélkezők kezelik, hanem izgésével-mozgásával csak fájdalmasabbá vagy veszedelmesebbé teszi az operációt...

Erre a deputációzásra azonban megkapták a választ. Hallaniok kellett, hogy a folyamatban levő ügyet sem alkukkal, sem rokonszenvi alapon tömörültek bizalmi nyilatkozataival nem lehet elintézni.

Ezenkívül azonban érezniök kellett, hogy azért, mert a fegyelmi ügyben a lelkész felfüggesztése megtörtént, nincs jogos okuk arra, hogy alkalmilag összeverődve, vendéglőkben gyülekezve, magukat a budai egyház többségének nevezve, a budai egyház egész életét nyugodt medréből kiforgassák és a fejetetejére állítsák. Az egyházban a többségi elv helyes és jogos, négyszáz esztendő történeti fejlődése azonban bölcs korlátok közé is szorította. Egy máról holnapra alakult, az egyház multjában *sem áldozatkészségével, sem munkájával, sem hűségével semmi különösebb módon érdemeket nem szerzett és ki nem tünt csoport sem felelőtlen sértegetéseivel, sem kiabálásával, sem erőszakos-*

ságával nem állíthatja máról-holnapra félre azokat, akiknek a kezébe az egyház a vezetést meghatározott időre letette. A budai egyház vezetősége nem működik jogtalanul azért, mert esténként nem bukdokol a budai ev. egyházközség állítólagos 1880 adófizetőjéből alakult »rendező bizottság«-gal. A presbitérium nem csonka azért, mert néhány presbiter azzal akarta lemondásra kényszeríteni az egész presbitériumot, hogy a presbitériumból kivonult. Az egyház nem él költségvetés nélkül való állapotban, hiszen csak a régi keretek közt teljesíti kötelezettségeit s erre a tumultuózan viselkedő közgyűléstől is nyert felhatalmazást, tehát az egyháznak van költségvetése!

Ezekben a személytelen mozgalmakban vagy ebben a nyílt pártoskodásban nem az a sajnálatos, vagy örvendetes, hogy ezt a csoportot egymásután érik a vereségek, hanem az a végtelen szomorú, hogy a várbeli egyház hívei közt egyáltalán egy is akad, aki ilyen hazug jelszavak alatt folyó aknamunkában részt vesz, ehhez az idegeit, az idejét, a munkáját, vagy a nevét hozzáadja. Az a katasztrófális, hogy a hívek egy része a folyamatban levő ügyekből mindenáron személyi kérdést és erőpróbát akar csinálni. A budai egyház katasztrófája volna az, hogyha a hívek tudatára nem ébrednének annak, hogy a lelkes személye körül zajló harc ma már túlnőtt azokon a kereteken, amelyek közt a személyes szimpatianak értelme volt, vagy értelme lehetett. Ez az ügy ma már nem a budai egyházban dől el, hanem a bíróság előtt. Akinek minimális polgári és egyházi érzéke van, az tudja, hogy éppen az egyház jól felfogott érdeke követeli az ilyen ügyek szenvedélymentes és objektív elbírálását. Azok, akik a jog és az igazság utjáról lecsuszva szenvedélyek és rokon- vagy ellenszenvnek prédájává akarják tenni az igazságot, saját maguknak tesznek legrosszabb szolgálatot.

De van ennek az állapotnak furcsább hajtása is, amelyből valamennyi várbeli egyháztag megítélheti, hogy milyen kalandosan, felelőtlenül akarják a budai egyház bőrére megoldani a függőben levő kérdéseket.

A budai egyház nyugalma már évek óta izgatják a cserehírek. Alig mulik el néhány hónap, hogy egy-egy ilyen hír fel ne üsse a fejét. Egyszer egy vidéki városi lelkészt szánnak egyházunknak. Máskor arról van szó, hogy valamely nagyobb falu lelkésze volna hajlandó fegyelmi alatt álló és felfüggesztett lelkészünkkel cserélni. Harmadszor azzal az ajánlattal jönnek, hogy valaki, aki a saját egyházát közvetlenül nem hajlandó a mi lelkészünknek átadni, mással cserélne, hogy a mi lelkészünk annak a helyére menjen, ő pedig hozzánk kerülhessen.

Igaz ugyan, hogy ilyen cserék az egyházi törvények szerint lehetségesek, azonban a várbeli egyházközség szempontjából mégis csak hallatlanul lealázó az, hogy lelkészi állásunk ilyen kalandos formában piacra került. A szégyen pirja kell hogy valamennyiünk arcába szökjön arra a gondolatra, hogy a mi lelkészi hivatalunk, a mi lelki-

pásztorunk, a mi lelki életünk bizalmasa, erkölcsi és vallásos vezetőnk személye egyre kevesebbet ígérők közt lett alku tárgya s hogy egy, a várbeli egyház szellemi és erkölcsi nivóján álló gyülekezet valósággal tehetetlenül áll ilyen kombinációkkal szemben!...

Végül van a dolognak még cifrább vonatkozása. A mult hetekben egy küldöttség vagy bizottság járt az esperességi felügyelőnél. Az eljáró csoport sulyát az is növelte, hogy egyházunk lelkészi teendőinek az ellátására kirendelt helyettes lelkész ur is jelen volt köztük. Ez a csoport kibontakozási alapul azt a tervet terjesztette az esperességi felügyelő elé, hogy miután meggyőződtek arról, hogy a jelenlegi lelkész vezető szerepre alkalmatlan, de mivel az egyház egy része mégis ragaszkodik hozzá, a jelenlegi lelkész maradjon meg a várbeli gyülekezetben másodlelkésznek; föléje ellenben szervezzenek egy első lelkészi állást, amelyet megfelelő erélyes és közbizalomnak örvendő személyiséggel kell betölteni, aki majd megnyergeli az eddigi viharokat... Ki lesz ez? — az a jövő titka. Hogy ez a terv a gyülekezet hivatalos fórumai előtt való megtárgyalás nélkül mennyire komolytalan, arra egy szót is kár vesztegetni. Az azonban, hogy egyáltalán felmerülhetett és hogy szószólóival egyházunk adminisztrátora is elment, — elegendőképpen mutatja egyházunk beteg állapotát. Olyanok, akiket a következményekért felelősség alig terhelne, egy bajból meg gondolás nélkül csinálnának kettőt, hármat vagy akár százat is, csak hogy a maga rendjén ne menjen a dolog!... Nem gondolnak arra, hogy egyházunk ma is csak hivei sulyos áldozatai árán tud eleget tenni kötelezettségeinek. Szemrebbenés nélkül felvetik egy első lelkészi állás szervezésének és a mostani bizalmatlankodás prolongálásának az ötletét, ami a jelenlegi lelkész örökre való megalázásának a csiráit rejti magában. Az egyházra nézve pedig sokezer pengő évi örökös terhet jelent. Kezdődik egy új játék és egy új labdázás a várbeli gyülekezet lelki vezetése kérdésében, amelyből jó semmiképpen nem származhatik, arról nem is szólva, hogy a mai viszonyok prolongálása mellett egy választás megint nem az egyház érdekeit tartaná szem előtt, hanem pártok erőpróbája lenne, amiből pedig egészséges, meleg egyházi élet, lelkész és gyülekezet lelki összeforrása megint aligha ered...

Tud-e erről az az állítólagos, számszerint pontosan 1880 adófizető, akinek a nevében névtelen rendezőbizottságok, többségi pártok és új megoldásokat kieszelő deputációkba járó alakulatok keletkeznek a perc és a helyzet kívánalmai szerint?!...

Mi azt hisszük, hogy erre az 1880 adófizetőre való hivatkozás csunya, felelőtlen és hazug blöff. Nem a létezésükben kételkedünk, hiszen a budai egyháznak 1880-nál több adófizetője is van. Ellenben kételkedünk abban, hogy ez az 1880 adófizető ilyen akciókra bárkinek megbízást vagy felhatalmazást adott, vagy hogy árkon-bokron és tűzönvizen hajlandó követni azt a néhány vezetőként

szereplő egyént, akik várbeli egyházunk nyugodalmas életét izgalmas akciókkal kavarták fel s akiknek a háta mögött öt utcára elhallatszható ordításokkal üti fel fejét egy olyan többségi terrorizmus, amely egyházunkban eddig szokatlan volt s amelytől az egyház semmi jót nem remélhet. Ez az 1880 adófizető aligha tudja — és ha csak egy csepp igazi evangélikus érzés van benne, csak a legnagyobb szomorúsággal látja, hogy egyházunk lelkészi állása alku tárgya... És ez az 1880 adófizető bizonyosan nem adta ahhoz sem előleges beleegyezését, hogy az ő teherbíró képessége rovására újabb lelkészi állást szervezzenek egyházunkban. És pedig nem azért, mert arra szükség van, hanem — valamilyen egészen más okból!...

Ezekre a tünetekre rá kell mutatnunk, hogy felnyissuk a látni akarók szemét. Alapjában véve örülnünk kellene azon, hogy a nyugtalankodók első pillanatra is lehetetlen terveket kovácsolnak. Vajjon mit csinálnának ezek, hogyha nemcsak kínálkoznának a vezetésre, hanem csakugyan vezetnének is?!

Hány felügyelői és egyéb első vezetőállást kellene néhány év múlva mindegyikük fölé szervezni, mikorra majd kiderülne, hogy vezetésre nem alkalmasak vagy a közbizalmat eljátszották!... Mi azonban, akik szivszorongva nézzük ezt a kapkodást és ezt a tanácsstalanságot, szeretnők egyházunkat megóvni attól a kalandtól, amelybe állítólagos 1880-ak nevében feltolakodó rendezőbizottságok és hasonló csoportosulások vihetik bele. E néhány sorunkkal csak azt szeretnők elérni, hogy egyházunk közönsége őrizze meg józan és hűvös ítélőképességét és ne ugorjon bele abba a haláltáncba, amit egy kis csoport valami rejtett hegedős kornyikálására lejteni kezdett. Ebben a pillanatban ez egyházunk halála volna. A várbeli egyház lelkésze ellen folyó fegyelmi eljárás azok kezében van, akik ebben az ügyben egyházunk és az evangélium magasabb érdekeinek a figyelembevételével dönteni hivatottak. Ha mi is elvesztjük a fejünket, és emiatt az ügy miatt alapjaiban meg hagyjuk ingatni egészséges alapokon álló, eddig hivatását becsületben és tisztességgel betöltött egyházunkat, akkor ebből származhatnak igazán bajok... Ezen a ponton a várbeli egyház krízise valamennyiünk személyes ügyévé válik. Mi nem annak a felfogásnak a hivei vagyunk, hogy nem bánjuk, ha utánunk akár az özönvíz következik is! Komoly és tisztességes egyházunkat hivatása érdekében jövő nemzedékek részére is egészségesen és becsületben akarjuk fenntartani! Ezekkel az 1880 adófizető és mások nevében, de a mi rovásunkra történő kalandozásokkal szemben józanságra és óvatosságra intünk! Ezzel a kalandos csoporttal szemben egyházunk valamennyi komoly tagjának a közgyűlésen és mindenütt ott a helye, ahol értékeinket sárba tiporják, ahol egyházunk jövője felett éretlen alkudozások folynak és ahol egyházunkat hozzájárulásunk nélkül lehetetlen, de befejezett tények elé akarják állítani!

A Hegyen épített város Szerkesztőbizottsága.

A szocializmus ⁽⁵⁾

Ahogy el kellett következnie a malthuzianizmus embergyilkoló tanítása ellen a visszahatásnak, el kellett következnie a visszahatásnak; az új Isten-év meghozza a megváltást a másik veszedelem alól is: a félkegyelmű, a vizenyős idealizmus alól is. Ez a magamagát sem értő érzelgős; Uram-Uram!-ozás itt a maga képére alkotott idealizált, vizenyős, érzelgős bálványistent akar rákényszeríteni az emberiségre, a meg nem értett anyag örökös kárhóztatásával az élő, a személyes, a hatalmas, erős Isten helyébe.

El az anyagtól!-t szaval, — el a testre tapadó földi sártól! És maga sem tudja, hogy mit akar. El! De hova el? Mikor egyszer porból vagyunk és porrá leszünk. Mikor egyszer ebből a személyes Istentől megátkozott földből kell a személyes Isten parancsára előteremtenie az embernek, arca verejtékével kihoznia a nagy csodát: a kenyeret. Ebből a földből, ebből az anyagból kell elővarázsolni még az »anyagelvűség«-nek utáncsiripelő anatómia mondói részére is.

A felhőkergető idealizmus még egyre csak az Uram-Uram!-nál tart, mikor a másik azzal akarja megszerezni a mennyországot, hogy cselekszi az Atyának parancsolatát: fáradtságos munkával, arcának verejtékével vállalja az Ur csodatevő kezén az ujjaknak szerepét: kihozza a földből, az anyagból a legnagyobb csodát: a kenyeret.

Teszi a csodát: a föld barázdáiba, a föld, a tengermélyébe, a tenger vésteljes hátára, a gyárakba, a levegőbe, a laboratóriumokba, a tanulószobákba, az irodákba, a konyhába, az aklokba, a legelőbe és szőlőhegyekbe, a tovasurranó fénybe, a húrok rezgésébe, a tűzbe, mindenhová, még az emberi agyba és szívbé is elrejtette az Ur a maga titkait, amiből kenyeret varázsolhat elő az emberi szellem, melyet megihlet a teremtett ember orrába lehelt lelke az Urnak.

Az jön az Urnak nevében és az az áldott, aki ezt a Szentleket erősíti az emberben, hogy az anyagot, ezt a sokszor és unásig kiprédikált materiát hittel merje megközelíteni, mint az Urtól való adottságot. Hogy hittel fogja meg az eke szarvát, azzal a hittel, hogy annak nyomában a barázdából kenyér kél ki, hogy hittel szálljon le a föld mélyébe, a bányába, a tenger hátára, a hajóra, a műhelybe, a gyárakba, az irodákba, a tanuló-, a lombikos kísérleti-szobákba, az iskolába, a mozdonyokra, a repülőgépekre, zenetermekbe, vakoló kanalaikhoz, melyek templomot építenek és hajlékot az embereknek, hámorakba, az aklokba állataik közé, színházukba, rádió-studióikba, mindenüvé, mindenüvé, ahova az Isten keze rejtette el a kenyeret, mindenüvé azzal a hittel, hogy jól lesték el Isten titkos szabadalmait és a feltárt titkokból az ő kezük hozza ki a csodát: a kenyeret!

Ezek a kezek rég erdőt szántanak már, mikor a poshadt, a meddő idealizmus a maga őh, vajházásával a torma esett féreg módjára nem tud kikeveredni a saját maga kavart zürzavarából.

Anatómát mond az anyagra, mert így hallotta feltolakodó ideáljaitól, akiknek kényelmesebb a maguk képére formált idealizmus Istenük, mint az erős, az élő, a személyes, a teremtő és nem teremtett, nem alkotott, nem kieszt, hatalmas, haragvó és szerető Isten. Anatómát mond az anyagra és ésszel felérni nem tudja, meg sem érti, hogy tulajdonképpen a nihilizmus súlyos tévelygésébe esett ezzel.

Nézzük csak, hogy miféle eszme kapcsolódással jutott a szocializmus ugyanarra az álláspontra, amelyen az Istent élő és személyes Istennek valló evangéliumi hit is áll? Nem olyan Istennek, aki megteremtette a világot, aztán azt mondta az embernek, hogy: most aztán visszavonulok, te csinálj, amit akarsz, számolni majd a végén fogunk! Majd a végén találkozunk!

Ez a szerencsétlen, magát magára hagyottnak vélt ember aztán mit csinált?

*

Idealizmust! A végén már annyira nem hitt a matériában, hogy már azt sem merte elhinni, hogy saját maga is egyáltalán van-e ezen a világon. Nem hitte. Hite elől az eszéhez menekült és az eszével kellett neki saját maga-magának bebizonyítania, hogy: van! Van: egy idealizmus-ember. Mikor ezzel tisztába jött, már bátrabb lett: csinált magának már Istent is a maga idealizmusának a képére. Megtöltötte a csillagos eget ezzel az utólérhetetlen bálványával. A földön pedig alkotott magának egy másik ideálisztikus bálványt: egy fel nem érhető nemzetfogalmat. Ez előtt borul le és anatómát mond arra, aki nem hajlandó az ő, az ő bálványa előtt leborulni, hanem a nemzet előtt borul le.

Pedig, amint nem idealizmus az Isten, hanem élő, igaz valóság, akit valóságában kell imádnunk, valóság a nemzet is, amelyik előtt a maga egyetemességében és minden tagjában tisztelettel kell leborulni mint valóság, mint szent valóság előtt! Szentség!

Megvan benne a külső jelkép, megvan az isteni rendelés és megvan a tartalom benne. Csupa érzékelhető realitás!

Korona, zászló, címer, nyelv! De föld is, mely kell, hogy ápoljon és eltakarjon és ezen a földön emberek is! Emberek, akik az e földön elérhető legnagyobb boldogságra, a boldogulásra egyesültek közös főhatalom alatt. Az e földi életben elérhető általános, egyetemes megelégedettségre egyesült nép!

Egyén, nemzet, emberiség: három formája az ember életének. És ebben az életben mi szerepet játszik az idealizmus? Azt, hogy biztat, hogy végül is a jó nyer diadalmat! De mikor lesz az, hogy: végül? És mi az a: jó? Maga eszel ki valami szertefolyó jót, ahogy maga eszeli ki magának az idealizmus Istent, és valami szertefolyó szent ködöt eszel ki magának nemzetfogalmul is.

Az anyag kézzelfogható és szívvel szerethető! Az idealizmus istenszeretete is csak olyan, mint az istene. Hogyan szerethetné az Istent,

akit nem lát, mikor nem szereti, akit lát: az embert.

Igy értjük meg aztán, hogy mit is akar a szocializmus tulajdonképpen a maga materializmusával és különösen — hogy végül most már az előrebocsátottak után rátérjünk az összefoglalásban a tárgyra: a maga ugynevezett történelmi materializmusával.

Itt azonban megint hozzá kell nyulnunk a matériához, a történelem anyagához.

(Folytatjuk)

Immendingen Mihály

Egy japán próféta gondolataiból

(*Degucsí Oniszabro: »Virágos ut« c. könyvéből.*)

Ha Isten nevéért üldöznek, örülj. Ha igaz cselekedeteidért üldöznek az ördögök, örülj. Ha az igazság kedveléséért van üldöztetésben részed, örülj; mert isteni erőkre fogsz szert tenni.

Ha becsmérelnék vagy sértegetnek azért, mert az igaz utra törekszel és megőrzöd az igazságos tanítást, örülj. Isten kárpótol majd a becsmérlésekért, a sértegetésekért és az üldözésekért.

Se királyt, se mágnást, se gazdagot ne tarts boldognak. Senki sem boldogabb mint az, aki az ember igaz utján jár és látja az igaz Istent.

A kicsinyes fukarok és makacsok nem akarják észre se venni az igazi boldogságot, hanem anyagi kincsekért és hű dicsőségért törik magukat. Ezeknek csak testi szemük van, lelki szemük nincs.

Az Istenhez való buzgó imádkozás minden jónak az eszközlője; nemcsak az egyén és a család hanem a haza és a világ számára is áldást jelent.

Az Istenben való kegyesség nemcsak a test számára jelent egészséget és életmeghosszabbítást, távoltageként tölünk a betegséggel járó szenvedést, hanem biztosítja a lélek számára is az életet a másik világon.

Ha rossz embert pillantsz meg, vizsgálód meg tüstént tenmagad szívét. Pontos vizsgálódás ki fogja deríteni, hogy benned is van rossz, sőt talán még nagyobb mértékben.

Ne vesd meg a rossz vagy okatlan embereket, hanem lásd meg rajtuk keresztül szived alacsony jellemét s igyekezzél azt felemelni. Akik, elbizva magukat, a rosszakat és okatlanokat megvetik, magukról is lesújtó bírálatot mondanak.

Ebben a világban, amely a rossz szellemek uralma alá van vetve, a jót nem minősítik jónak. Csak a jó ember minősíti jónak, a rossz egyenesen rossznak minősíti a jót.

Ha valaki egészen kegyesnek tartja magát, nem is ismeri az utat az Isten országához.

Hit gyakorlati munkálkodás nélkül holt hit, akármilyen buzgó is legyen az. Az ilyen hit ellenkezik az isteni akarattal.

Aki az igazságot a saját bölcsességével keresi, nem talál megzavarodásnál egyebet.

Isteni tudomány terjesztői, nagyon figyelmen tartásatok szemetek előtt az utat, hogy helyesen értsétek meg. És vigyázatokat mindig magatokra, hogy soha el ne tévedjétek.

Fordította: *Pap Ferenc.*

Olvasóinknak boldog új esztendő kívánunk és megköszönjük érdeklődésüket és támogatásukat, mellyel munkásságunkat eddig segítették. Az új esztendőben fokozott mértékben kérjük különösen budai hittestvéreink önzetlen támogatását, úgy erkölcsi, mint anyagi tekintetben. Munkatársaink teljesen önzetlenül irnak és még postaköltségeiket sem tudjuk megtéríteni. Lapunk anyagi léte az egyház rendes segélyére volt alapítva. Minthogy a juniusi közgyűlés megvonta lapunktól a segélyt, a lapot csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudtuk fenntartani olyformán, hogy a Luther-szövetség titkára mintegy ezer pengőt hitelezett nekünk. Olvasóinktól most azt kérjük, hassanak oda, hogy budai egyházközségünk a múlt évre adja meg a segélyt, mert lapunk teljesítette azokat a feltételeket, melyekhez a segély megadása kötve volt és a jövőben is teljes önzetlenséggel kívánja szolgálni egyházunk szent ügyét. Küldje be azért mindenki minél előbb előfizetését, hogy munkánkban fennakadás ne álljon elő. Tehetősebb olvasóink gondoljanak arra, hogy szegényebb testvéreik helyett is adakozzanak. Nagyrabecsült munkatársainkat pedig kérjük, hogy az új esztendőben is keressék fel minél gyakrabban értékes kézírataikkal a szerkesztőséget.

Felhívás

a budai ev. egyház tagjaihoz!

Szeretett hittestvéreim!

Két éve annak, hogy a megtisztelő gondnoki tiszttel a meggyőződéssel fogadtam el, hogy szeretett hittestvéreink a megállapított egyházunk irásbeli kéresemre be fogják önként fizetni és erre a célra a költséges pénzbeszedő alkalmazása nem szükséges. Örömmel láttam, hogy az 1928. évben az egyháztagek a felszólításnak olyan mérvben tettek eleget, hogy az egyház pénztár fizetési kötelezettségeinek mindig eleget tudott tenni.

Az 1929. évre — sajnos — az adónak egyharmada még nem folyt be és ez — minthogy egyházunknak semmi tartalékja nincsen — a legnagyobb zavarokat idézheti elő az egyház háztartásában.

Szeretettel kérem ezért hittestvéreimet, *sieszenek az egyház segítségére: fizessék be* — minden felhívás bevétele nélkül — *önként mielőbb úgy a hátrálékokat, mint a j. évre eső járulékokat.* És mivel egyházunknak tetemes adóssága van, mert az alapok pénzét nagy mértékben saját céljaira elköltötte és ezeket az alapokat helyreállítani az ősekkel szemben való erkölcsi és törvényes kötelessége, kérek mindenkit, hogy önkéntes adománnyal is siessen az egyház terheinek könnyítésére. Orgonánk helyreállítását sem halaszthatjuk már sokáig, erre is rendkívüli bevételekre lesz szükségünk.

Az egyházi adó és önkéntes adomány befizetésére több mód van:

1. Befizetjük a 40.477. sz. postatakarékpénztári csekkszámára a budai ág. h. ev. egyház címére.

2. Beküldhetjük vagy bevihetjük Sztelho Aladár dr. egyházi gondnok számlájára a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó Bank Margit-köruti fiókjába, vagy a

Magyar Általános Hitelbank Széna-téri fiókjába, vagy az

Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár Krisztina-téri fiókjába, vagy a

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Fő-utca 4. számú fiókjába.

Kétszer ad, ki rögtön ad!

Hittestvéri üdvözlettel

dr. Sztelho Aladár,
egyházi gondnok.

HIREK

Istentiszteleti rend a budai ev. templomban

Január 5-én: d. e. 10 órákor német istentisztelet: Mohr H.

11 órákor magyar istentisztelet: Mohr. H.

Január 6-án, vizkereszt ünnepe d. e. 11 óra 15 perccor rádió istentisztelet, prédikál Törteli Lajos ceglédi lelkész.

Január 12-én: d. e. 9 ó. ifj. istentisztelet: Hüttl. 11 órákor istentisztelet: Ruzicska.

A **Mária Dorottya Jótékony Nőegylet** január hó 12-én d. u. fél 6 órai kezdettel az iskola tornatermében műsoros teadélutánt rendez, mely alkalmával dr. Szalay László kiváló novellairó, egyházközségünknek tagja tart felolvasást. A műsört zeneszámok, énekszám és szavaltat egészítik ki. Már most felhívjuk hittestvéreink figyelmét e teadélutánra és kérjük a nagyszámú megjelenést. **Legyünk ott mindnyájan!**

Kereszteltük: Vida Sándor géplakatos s Mohácsi Jolán fiát: Aladár Sándort, Kunsch Pál szobafestő s Cséri Mária fiát: Pált, Scholz Dezső gépészmérnök s Szincsák Erzsébet fiát: Károlyt, Németh Lajos postatiszt s Putz Erzsébet fiát: Lajost, Rusz Mihály szinpadai munkás s Rammer Paula leányát: Evi Ellát, Wohlfarth Nándor m. kir. honvédörnagys s Marek Gabriella fiát: Ferenc Ödön Józsefet, dr. Tarczay Antal p. ü. tanácsos s Csányi Adrienne fiát: Antal Andort, dr. Bartholy Ervin számszéki tan. és Becker Ilona leányát: Ilona Mária Emma Margitot.

Eskestük: tegledi Róth Jenő Alfréd kultuszminiszteri tanácsost Diószeghy Máriával, Arol Konrádot Bognár Máriával.

Temettük: Ferenczi Gyula kocsist, Stuber Béluskát, Holló Tivadar szerkesztőt, Porkoláb Iván magántisztviselőt, Patz Jánoskát, a Verbóczy István reálgimnázium V. oszt. tanulóját.

Iskolánk 57-ik karácsonyi ünnepe a hagyományos szép keretekben folyt le december 24-én a telt templomban. Az ünnepi beszédet Hettlinger Gusztáv tanító mondotta, Csemez Mária, Beöthy Miklós és Raics Károly tanulók szavaltak. Hálás örömmel tapasztaltuk hogy iskolánk barátai a súlyos gazdasági állapotok ellenére is változatlan szeretettel zárták szívükbe ezt az ünnepet és mint Jézus hívei szereztek örömet tanuló gyermekeinknek. A régi tanítványok is nagy számmal álltak körül a ragyogó hatalmas karácsonyfát és gondoltak vissza jó érzéssel azokra az évekre, mikor még ennek az iskolának voltak növendékei. Ruzicska László s. lelkész és Sándy Gyula felügyelő szóltak még a gyermekekhez és köszönték meg az

iskola barátainak áldozatkészségét. A felügyelő a Hornyánszky-alapítvány jutalomdíját adta át a kiöltött gyermekeknek.

A **szenl karácsonyi ünnepeken**, Szilveszterkor és ujév napján szépen telt meg templomunk áhitatos hivekkel, kiknek áhitatát a Luther Szövetség Vegyeskara, férfikara, valamint az ifjusági énekkar is emelték énekükkel.

Emmaus felé... Az ev. teológus ifjuság folyóiratának nov.—dec. száma gazdag tartalommal jelent meg, melyből különös érdeklődésre tarthat számot Laitinen Toivo adventi prédikációja, melyet a megszállott Komáromban magyar nyelven mondott és Ruotsalainen Paavórol, a finn erdők prófétájáról (élt 1777—1852-ig) írott szép életképe. Laitinen Toivo, fiatal finn lelkész, a soproni theol. fakultásnak volt az 1929. évben hallgatója és ezen idő alatt jól megtanult magyarul. Hazájába való visszatérése előtt levélben köszönte meg egyetemes egyházunk vendég-szeretét, melyet Sopronban a teológusok »Otthon«-ában élvezett. Isten áldását kívánjuk nemzetünk e lelkes ifju barátjának életére és munkásságára! Szívvel örülünk azon, hogy magyarhoni ev. egyházunk, mely eddig a külföldi testvéregyházaktól mindig csak kért, most már ráeszmél Urunk mondására, hogy »jobb adni, mint kapni« — és bár szerényen, de mégis ad a külföldi testvéreknek valamit azzal, hogy a soproni theol. otthonban egy alapítványi helyet létesített külföldi származású ifju részére.

Magyar Presbiter címen az országos ref. presbiteri szövetség lapjának első száma jelent meg december folyamán Szabó Imre budapesti ref. lelk. szerkesztésében. A hazai ref. egyházban örvendetesen tapasztalható lelki megújódást akarja szolgálni elsősorban a gyülekezetek presbiterei között és azokat akarja rávezetni presbiteri kötelességeik felismerésére és teljesítésére. Egyházaink életében a presbiterek eddig csak a tanácssteremben érvényesültek, szereplésüknek inkább csak bizonyos jogi jellege volt. Az egyház azonban elsősorban lelki valami és csak másodsorban vannak anyagi és jogi dolgai. Azért kívánatos és szükséges, hogy az egyházközség presbiterei elsősorban a lelki dolgok intézésében buzgókodjanak, ott álljanak a lelkész és tanító mellett, mint azoknak önkéntes munkatársai, mint az egyház valláserkölcsei és szeretetmunkásságának lelkes munkásai. Ilyen presbiterekre a mi evangélikus egyházunknak még égetőbb szüksége volna, mert jobban van szétszórva az országban, mint a református és ennek folytán nem ápolhatja mindenütt lelkészek segítségével az evangélium öntudatát hiveiben. E téren az ev. presbiterre szép feladat vár. Ideje volna, hogy a mi egyházunk is kezébe vegye a presbiterei nevelését.

E. Oven Hay, angol tábornok, a brit és külföldi bibliatársaság központi választmányának 1914 óta tagja, október havában ünnepelte 83. születésnapját. Unokái, barátai, tisztelői ezen napon azzal szereztek neki örömet, hogy az ausztráliai methodista misszió munkásaival lefordították *Márk evangéliumát* és azt kiadták az *Uj Guineától* keletre eső szigetcsoporton beszélt *»Kirivina«* nyelven. Október hónapban 622-re emelkedett azon nyelvek száma, melyeken a bibliatársaság Isten igéjét terjeszt.

Newyorkban épül egy anglikán nagy templom, melynek részére december 10-én gróf Széchenyi László követségünk a magyar állam nevében átadott arany kelyhet és aranytálcat. Az adományt dr. Manning püspök halásan megköszönte. Az ünnepségen az amerikai magyarok — mint a Pesti Hirlapban olvastuk — nagy számmal vettek részt.

Az iszlámra való áttérés nagyon körülményes volt a török birodalomban a szultánok idején. Ma az áttérő jelentkezik az illetékes hivatalnoknál, török nevet kap és az áttérés be van fejezve. Anyagi okokból sok hívőt nyert ilyenformán az iszlám Törökországban.

A valdensiek örömmel állapítják meg, hogy a nagy olasz napilapok a Vatikánnal való kiegyezés óta sokkal barátságosabb módon és gyakrabban foglalkoznak velük, mint azelőtt.

Japánban három császári egyetemnek keresztyén elnöke van és a két nem keresztyén egyetemi elnöknek legalább a felesége keresztyén. A minisztérium rendeletet adott ki, hogy a keresztyén tanulókat vallásos kötelességeik teljesítésében nem szabad gátolni.

Vatikán-város alattvalóinak száma 526 lélek, ezekből olasz 389, svájci 113, francia 11, német 5, spanyol 2, amerikai, holland, osztrák, norvég, belga, abessziniai 1—1. Magyar nem szerepel a kimutatásban.

Amerikában 2948 zsidó hitközség van, mely az új-testamentumot is szentírásnak elismeri és zsinagógáiban hirdetteti a Jézusról szóló evangéliumot.

Norvégiában 1927-ben 2700 volt a róm. kath. hívek száma, kiknek lelki gondozását 35 pap és szerzetes és 260 apáca végezte egy püspök vezetésével.

Oláhországban most történt meg először, hogy asszony tanul gör. keleti fakultáson hittudományt és mint vallás-tanár kíván szolgálni.

Németországban »Brüder in Not« címmel a legkülönbözőbb szövetségekből központi szervezet jött létre az orosz nyomorból menekülő német parasztnak felségítésére, kik tízezrével hagyták el otthonukat és Canadában keresnek új hazát. A genfi evangélikus központ is bocsátott ki felhívást ezeknek felségítésére.

A londoni képes újság október 19-én megjelent számában látható a szeptember 29-én Phanar-ban elhalt konstantinápolyi patriárka, a 93 éves Basilius III. Georgiades fényképe, akit halála után bebalzsamoztak és teljes főpapi díszbe öltöztetve a trónra ültettek, hogy a temetőig a hívek előtt elvonulva, kézsőkkel kifejezhessék hódoló tiszteletüket. Ruháján mogyorónagyságu rubintok, smaragdok és gyöngyök ragyogtak, fején arany tiara, baljában aranyozott pásztorbot, mely ezüst keresztben végződik. A főpapi ruházat értékét a lap tudósítója 30.000 angol fontra értékeli. (840.000 pengő.) A temetés október 2-án volt Balukli-ban, az Aranyszarv mellett. Közli a lap, hogy az új patriárka: Photios Maniatis.

Orvosok a keresztyén ifjúsági munka szolgálatában. Nagyon örvendetes tény az, hogy orvosaink mindig intenzívebben kapcsolódnak bele az ifjúság között végzett keresztyén építő munkába. Így a budapesti Keresztyén Ifjúsági Egyesület főtitkára, Batiz Dénes dr., a kecskeméti KIE elnöke, Merétey Sándor dr., a debreceni KIE ü. v. elnöke, Jánossy Gyula dr. egyetemi tanársegéd s ugyancsak a debreceni Soli Deo Gloria elnöke, Gargya Gyula dr., mindnyájan orvosok. Reméljük, hogy a többi foglalkozási ágak is hasonló érdeklődéssel fognak bevonulni ebbe a nagyszerű munkába.

Gärner Ágoston

villamossági vállalata

Budapest V., Wurm-utca 3.

Telefon: Automata 816-54

Szállít izzólámpákat és minden villamos cikket.
Szerel javít. ♦ Evangélikus hittestvéreink szállítója

Olvasóink szives figyelmébe!

Zeiss és saját gyártmányú Speciál szemüveg, egy szemüveg olvasáshoz, íráshoz, távollátásra és vadászatra. Használt és új Zeiss binoclik és azok pontos, bármilyen javítása a legnagyobb garancia mellett.

Libál Andor
optikai specialista, lencsegégyártó

Budán, II., Fő-utca 4. — Telefon: A. 535-26. — Alapítva 1846

AZ ÖREG DIÓFA ÉTTERMEI

TULAJDONOS HOFFMANN JÁNOS

I., PÁLYA-U. 3

EST ÉNKINT
CIGÁNYZENE

Eszküvőkre és társasvacsorákra külön helyiségek

Példát mutatott a kecskeméti református egyház az ifjúsági munka támogatására. Az ottani Keresztyén Ifjúsági Egyesület 3 szobás új helyiséget bérelt, melynek felét az egyház pénztára fizeti, 244 pengő értékben, Budapestre. 35 székelt rendeltek. A munka élén Merétey Sándor dr. főorvos áll. Az eddigi helyiségbe, amelyet az evangélikus egyház ingyen adott a KIE-nek, a 110. sz. iparos cserkészcsapat költözik be.

Homburger kisasszony, vasárnapi iskolai tanítónő, buzgó evangélikus vallású jeles nyelvűbuvár, a francia tudományos akadémiaival közölte egy tanulmányát a minap, melyben bizonyítja, hogy az afrikai négerek nyelve a régi egyiptomi nyelvből származik. A Le Temps referádája szerint Meillet, a tekintélyes akadémikus, igen nagyfontosságúnak mondotta ezt a megállapítást a történelem és a nyelvtudomány szempontjából.

Hegyen Épített Városra adakoztak: Horváth Vilmos 3, Höhr Rezső 3, Hösel Kálmán 3, Kempelen Ágostonné 6, özv. Loyka Jánosné 4, dr. Manninger Rezső 6, Martinek Géza 3, Molnár Julia 6, Molnár László 5, Pakányi Ferenc 5, dr. Renk Félix 6, Stumpf Gizella 6, Weinecker Nándor 3, Völgyi Gizella 3, Walkó Gizella 3 pengőt.

Luther Szövetségi tagsági díjat fizettek: Gärtner Ágoston és Masznyik Lajos 2—2 pengőt.

Helyesbítés: Előző számunkban tévesen közöltük Dévény Márta vőlegényének keresztnevét. Neve: Tóth Géza.

Orvosi hír. Dr. Máthé Lajos fogorvos, protestáns egyháztag, IV., Királyi Pál-utca 20. szám alatt fogorvosi rendelőjében olvasóinkat jelentős kedvezményben részesíti. Rendelés 10—1 és 4—6 óráig.

Kozma Lajos hentes és mészáros Keleti Károly-utca 13. ajánlja elsőrendű hus- és hentesárúit.

Krausz Rezső kályhámester II., Csalogány-utca 50. a budai Apolló mellett (Tel. 546-67) hittestvéreknek jelentős kedvezményt ad.

Bácsy Péter mészáros és hentesmester, II., Szentatéri piac, fiókküzet II., Medve-u. 19. ajánlja elsőrendű árúit, kéri hittestvéreinek jóindulatu támogatását. Olcsó árak. Pontos kiszolgálás.

Mint hogy számláinkat azonnal kell fizetnünk, sieszenek előfizetőink is a pénz befizetésével.

SZŐRMEBUNDÁK

valódi jóka 375 P től, Sealskin 300 P-től továbbá bárány, orosz csikó, pészma stb. nagy választékban

SOMOGYI szücsmesternél

VIII. Rákóczi-ut 23. I. em. (Tel: J. 363-14)

40 éves evangélikus cég

Első Magyar

Általános Biztosító Társaság

Alakult 1857-ben. — Budapest, IV., Vigadó-tér 1.

A legrégebb és legnagyobb magyar biztosító intézet

Az evangélikus egyháznak harminc év óta szerződéses biztosító társasága

Fiókjai vannak az ország egész területén.

Elfogad biztosításokat a következőkre:

Emberélet és baleset, tűz, jég, üveg, autó, géptörés, betörés, pénztári kiküldött kirablása, szállítmány, utipoggyász, értékküldemény, állat és szavatosság.